GRADSKA BIBLIOTEKA
„JURAJ ŠIŽGORIĆ"
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

Šibensko izdanje (II)

Poštarina plaćena

TRIBUNA

IZLAZI SVAKI DAN
UPRAVA: Šibenik ulica Episkopa Milaša.
UREDNIŠTVO: Šibenik, ul. Ep. Milaša. Telef. 47.
PRETPLATA mes. d. 25, za inostranstvo din. 35.
Primerak 1.- din.

GODINA V | RUKOPISI se ne vraćaju. | Utorak 23 februara 1937 | ČEKOVNI RAČUN Zagreb 46.798 | BROJ 44

ZNAČAJNI DANI ZA POLJSKU

POSLJEDNJI KORAK PRED DIKTATURU

Nov politički pokret koji ima da bude podrška diktatora Rid-Smiglia. - Govor i program pukovn. Koča. Oduševljenje naroda.

VARSAVA 22 februara (h) Jučer je pukovnik Koč održao veliki i značajni govor i objavio program svog novog političkog pokreta. U deklaraciji pukovnik Koč kaže da je osnova državnog reda — ustav, a njegovo jamstvo vojska. Država je farma koja obezbeđuje egzistenciju nacije. Za odnose u religioznom životu mjerodavan je odnos koji postoji izmedju države i konfesije napisan u ustavu republike. Komunizam je tudj poljskom narodu i njemu nema mjesta u Poljskoj republici. Privatno vlasništvo, privatna inicijativa ostaće neokorjena, ali država zadržava pravo da utiče na harmoničan razvoj čitave nacionalne produkcije, a naročito će vršiti kontrolu nad onom industrijom koja može da posluži u svrhu narodne obrane. Poljoprivredno pitanje deklaracije pukovnika Koča označava kao najvažniji problem i predvidja novu organizacije agrarnog uredjenja po kojoj će biti izvršene razne komasacije, melioracije te racionalizacije izmjene dobara. Doneće se i zakonske mjere za sprečavanje daljnjeg razvijanja seoskih posjeda. Seljacima će se pribaviti veći i povoljniji krediti, a preduzeće se mjere za podizanje kulturnog nivoa sela.

Ministar presednik general Gering u lovu u Bialowiczu prvog dana lova ubio je tri vuka. Naša slika prikazuje gen. Geringa i g. Moscickog (u sredini) sa ubijenim vuhovima

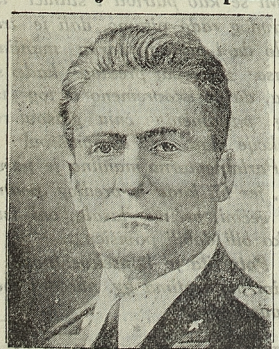
Sva ova rešenja doniječe se brzo ali postepeno. Poraditi će se na razvoju industrije i gradova. Nacionalnim manjinama dozvoliti će se njihovi posebni indvidualiteti sve do te granice dok nebi došli u pitanje interesi države. Neće se dozvoliti antisemički izgredi, ali će se preduzeti sve da poljski narod postigne svoju privrednu samostalnost.

VARSAVA 22 februara (h) Govor i program pukovnika Koča saslušala je čitava Poljska sa najvećim interesovanjem. Njegov govor izazvao je oduševljenje u širokim slojevima naroda. Sekretarijat pokreta primio je, tokom današnjega dana iz cijele države na hiljade molba za prijem u pokret.

Cijela štampa najpovoljnije komentariše govor gosp. Koče. Organ vojnih poljskih krugova »Polska voina" naglašava da govor pukovnika Koča prestavlja važan preokret u životu Poljske Kao što je poznato, pukovnik Koč, po veo je ovu političku akciju u duhu ideja pokojnog Pilsuskog i po odobrenju njegovog nasljednika maršala Ridž-Smiglia.

Potkralj Gracijani - mrtav?

Veliki nemiri u cijeloj Abesiniji. — Teško stanje generala Liota. — Atentatori streljani. — Opsadno stanje u Adis Abebi.

Podkralj Gracijani

RIM 22 februara (h). Sa službene strane se javlja da se zdravstveno stanje vice-Kralja Gracijania „naglo popravlja". To tako da se poboljšava zdravstveno stanje i ostalih ranjenika. Jedino se stanje generala Liota pogoršalo, pa su mu morali amputirati nogu. Medjutim ovaj događaji izazvao je u italijanskoj javnosti vrlo mučan dojam. Uporno kruže vijesti da Vice-kralj Graciani nije samo ranjen već mrtav. To potvrdjuju i vrlo nejasni komentari talijanske štampe.

RIM 22 februara (h). Prema jutrošnjim vijestima iz Adis Abebe službeno se objavljuje da je u vezi atentata na pod— kralja Graciania i njegovu pratnju uhapšeno oko 2000 osoba. Cijeli grad nalazi se pod stražom od 30.000 ljudi.

Prema uputstvima iz Rima svi uhapšeni atentatori biće smjesta strijeljani.

DŽIBUTI 22 februara (h). Povodom atentata u Adis Abebi sinoć je došlo do krvavog sukoba izmedju većih grupa italijana i etiopljana.

ADIS ABEBA 22 februara (h) Jedna italijanska koluna Natale stupila je u oblasti velikih jezera i upustila se u borbu sa većim odredaba urodjenika koje je uspjela rasturiti. Prema nekim Engleskim vjestima imaće izgleda da je na teritoriju čitave Abesinije došlo do jakih i organizovanih pobunn kao i krvavih gerilskih ratova.

Na aragonskom frontu odlučiće se SUDBINA MADRIDA

Nesuglasice u redovima branitelja Madrida. — 50 km. južno od Valencije

SALAMANKA, 22 februara (h). Na aragonskom frontu i dalje traju borbe Na frontu južno od Saragoze nacionalisti su zauzeli neke strateške položaje.

Prema opštoj situaciji izgleda da je novi komandant odbrane Madrida general Mijaha odlučio da na ovom sektoru potraži odlučnu bitku koja ima da odluči sudbinu Madrida. General Mijaha je na ovim položajima skoncertisao trupe u brojnoj snazi od 30.000 ljudi.

SALAMANKA, 22 februara (h). Izmedju pojedinih ljevičarskih grupa danomice se pooštravaju lične razmirice. Izmedju manjih gruda već su izbili i otvoreni sukobi. Sin Larga Kabaljera Klâridad istupio je oštro proti izvjesnih ljudi i ukazao na lošu pojavu što se na ulicama Madrida dnevno slobodno dijeli na hiljade letaka i plakata u kojima se napadaju vođe a naročito presednik vlade Largo Kabaljero.

VALENCIJA, 22 februara (h). Sinoć se čulo pucanje topova na položajima Siere koji su udaljeni od grada samo pedesetak kilometara. Južna linija fronta sve se više približuje novom sjedištu vlade Larga Kabaljera.

SALAMANKA, 22 februara (h), Ljevičarsko radio stanice javljaju da su nacionalističke čete iznenada jučer napale na utvrđene položaje Udalahare na kojima su se ušančiii milicioneri. Napad je pomognut jakom artiljerijskom vatrom. Na južnom madridskom frontu nacionalisti su odbili žestoki napadaj neprijatelja na otseku Jarame i izvršili protu napad zauzevši veću površinu terena sa nekoliko sela među kojima naročito važno Morata dela Pajunia.

Prema službenim vijestima na aragonskom frontu nacionalisti su zauzeli više manjih sela i uspjeli osvojiti Bidel del Pio.

PARIZ 22 februara (h) Prema izvještaju „Tana« Italija je sklona da odobri stanovište austrijskog kancelara g. Sušniga u pitanju restauracije Habzburgovaca. Ako bi došlo do eventualne restauracife Italija bi, po tvrđenju Tana nastojala da uvjeri Njemačku da je to čisto unutrašnje pitanje Austrije čiju nezavisnost i samostalnost Imaju da poštuju i Italija i Njemačka.

Volja za mir

Politička se situacija u Evropi neosporno poboljšava. Grozničava 1936 godina je iza nas. Nekoji zahvati na početku ove godine to samo potvrđuju.

Polako uopšte prestaje da se govori o ratnoj opasnosti. Špansko ognjište se najzad odista izolira, a pokušaji da se novo zapali u srednjoj Evropi unapred su osuđeni na neuspjeh. Razume se to stanje nam još ne daje pravo da veselo slavimo mir i da se zadovoljno odmaramo. Još je uvek suviše mnogo nereda, suviše započetog i nesvršenog ili pokvarenog rada u svetu, suviše mnogo nesporazuma i haosa, nepovjerenja, mržnje i straha, da bismo mogli biti mirni.

Samo pregovaranje oko izmirenja i uređenja stvari tako, da ima izgleda na održanje bezbednosti i poretka bar na dogledno vreme, mora neizostavno na obema stranama izazvati mnogu sumnju, prigovor i brigu svake vrste. Tako može bar na površini, u štampi i takozvanoj političkoj javnosti nastati veća nervoza, nego prilikom tvršenja jednostavnih i jasnih ratnih priprema. Dok se samo oruža, tehnički i diplomatski, to jest učvršćivaju frontovi između prijatelja i neprijatelja, znamo bar kako stojimo. Ali kad se počnu pružati ruke preko rovova, tražiti veze i sondirati mogućnosti na drugoj strani, lako izbija haos, jer se u prvom momentu može početi vikati nešto o izdajstvu. Nema sumnje kad neko počne na sopstvenu ruku da pregovara s neprijateljem oko separatnog mira, to besumnje nije usluga miru, nego dezertiranje s fronta i slabljenje prijatelja. Tako su kao što je poznato mirisali poljski paktovi s Nemačkom iz 1934 i 1935 godine. Ali od tog vremena se situacija znatno izmenila. Kad danas na primer Jugoslavija zaključuje pakt s Bugarskom i ne odbija Musolinijevu ruku, iako je on protektor Mađarske, to ne znači raspadanje ni Balkanske ni Male antante, jer se sve to događa sa znanjem i pristankom ostalih vlada, premda čitava narodna javnost nije u stvar svuda dovoljno upućena. Štaviše možemo dozvoliti da se i s Mađarskom pregovara direktno i pregovori, iako do sada nisu imali konkretnog rezultata, ipak znače znatno olakšanje u odnosima sa svima susedima. Svi ti pregovori su lojalno maloantanski, nema tu nikakvih separatnih ugovora ni napadaja s leđa. Samo se po sebi razume da pri tom nema ni ne može biti govora o nekoj reviziji granica.

Slično se danas vode pregovori između Finske i Sovjetske Rusije, iako su te dve zemlje do nedavna smatrane kao nepomirljivi neprijatelji i o Finskoj se govorilo da je voljna da postane poprište nemačkog upadaja u Rusiju. Dakle nešto sasvim slično ulozi, koja je na drugoj strani pripisivana Čehoslovačkoj u nemačko sovjetskim odnosima. Ali jedanput su već morali početi ti pregovori među strankama, da se ne bi i dalje bezglavno srljalo u propast. S Nemačkom se i direktno pregovara. To je istina najtugaljiviji, najozbiljniji i najkomplikovaniji slučaj jer se radi o velesili, koja rado operira pojmom t. Germanstvo neobičnim u diplomatskoj terminologiji i zabranjenim, ukoliko znači obuhvatanje sviju Nemaca na svetu u jedne granice ili ima samo u jedan politički narod. Ne može se dozvoliti da Nemačka i Germanstvo postanu jedno. Na drugoj strani opet nijedan realan političar ne može negirati usku vezu, koja u praksi postoji između pojmova: Nemačka, Nemci u tuđini, nemačke manjine, državne granice itd. Tu treba neizmerne opreznosti, imati oči otvorene, ali i prema sebi, ništa ne ignorirati, ništa ne poricati i sami sebi lagati. S Nemcima imaju posla svi susedi, velesile i mali narodi. Čehoslovaci su nedavno bili radosni, da se Engleska za njih interesira i to su razumeli skoro tako, da ta svetska imperija stoji stoprocentno za njima. Engleska se zanima za održanje mira u srednjoj Evropi i — kako je to rekao lord Kramborna — za održanje dobrih susedskih odnosa između Nemačke i Čehoslovačke. Ako bude potrebno Engleska će u tu svrhu staviti na raspoloženje svoje usluge. Ali treba biti svestan toga šta to znači Engleska se ukoliko joj je moguće trudi da izbegne mešanje ili angažiranje, jer bi bila preopterećena. Nade li jednom za potrebno onda prione stvari temeljno.

Dakako diplomatija poznaje mnoge puteve indirektnog uticaja. Skala termina: oficielni, poluoficielni, privatni, ima neograničenu količinu nijansa. Ono što sada piše „Daily Telegraf" koiem se pripisuju uske veze s Idnovom okolinom, pruža samo primer takovog indirektnog uticanja, za koje nijedan ured, nijedna vlada ne mora preuzeti odgovornost. Tu se i ne radi o nekim konkretnim savetima bilo kome ili štaviše o propisima i uslovima, ali je dovoljno da se pokaže interesiranje i podvuče ozbiljnost stvari.

Uglavnom se može reći, da se danas radi o generalnom spremanju u zaraćenoj Evropi. O spremanju, koje tu čeka još od kraja rata, od tog velikog nereda, koji je izazvan katastrofom, kakva se može dogoditi zaista samo jedanput za sto godina, ako ne želimo da upropasti čitavu civilizaciju. Gering je ovih dana pred pretstavnicima bivših ratnika izgovorio o ratnoj katastrofi krasne reči, reči koje smo uostalom slušali i od Hitlera, ali koje još nisu bile izrečene tako bez ograđenja i s takovim naglaskom iskrene želje i možemo reći i nade. Istovremeno su Nemačka i Italija, isto kao i Rusija pristupile ugovoru o hermetičnom zatvaranju Španije. Sistem, koji je izrađen vrlo briližljivo i koji dakle može u praksi upaliti, stupiće na snagu za najkraće vreme. Dalje je baš u donjem domu izjavio vrlo tačan glodator Forenj Ofisa lord Kranborn — a posle razgovora Halifaksa s Ribentropom zvuči to značajno — da Nemačka nikada nije odbila da zaključi novi lokarnski pakt. Izgleda, dakle, da će teškoća sada biti baš u tome, kako da se evropski kompromis dobro izrazi u ugovoru. Niko dakako ne želi da ošteti svoje pozicije u budućnosti. Moraju se sačuvati sve mogućnosti razvitka snage. Odjednom ne možemo postići potpuno obezbeđenje mira i nemožemo ga zamisliti tako statistički kao što smo bili navikli. Ali kad su već iscrpljene sve mogućnosti bluffa i šantaže i kad niko nema izgleda te dakle ni namere da zaigra divlju hazardnu partiju, treba nikati, da to nije ni potrebno i da na ovoj maloj planeti ima još za sve nas dosta mesta. (h. r.)

PISMO IZ ZAGREBA

PROTIVNICI HRVATA!

Zagreb, 20 februara

U uvodniku današnjeg „Hrvatskog Dnevnika" mogu se pročitati i ovi retci:

»Jer je hrvatski narodni organizam potpuno zdrav, ne treba mu ni liječenja. To znadu vrlo dobro njegovi PROTIVNICI. Zato mu i pokušavaju uštrcati u žile otrov raznih ideologija, koje ne odgovaraju duševnoj strukturi hrvatskog naroda, a napose nastoje u njemu posijati sjeme razdora... Hrvatski narod s prezirom prelazi preko svojih klevetnika, koji će se ugušiti u svojoj zlobi i pakosti, dok će hrvatski narod ostati zdrav, čvrst, jak i kompaktan, vjeran svojemu biću i zavjetnoj misli, koja ispunja dušu i srce njegovih PROŠLIH, SADAŠNJIH i BUDUĆIH generacija. Hrvatski narod ostat će vjeran ideji domovinske slobode, ostat će vjeran slobodnoj Hrvatsko.«

Mi bi htjeli znati, kojem rodu i plemenu pripadaju ti ljudi vajni protivnici hrv. naroda protiv kojih toli ogorčeno ustaje »H. D"? Htjeli bi da nam se objasni, koje i kakve su te ideologije, tako štetne duševnoj strukturi hrv. naroda, a čijim otrovom protivnici pokušavaju da hrv. narod otruju i da u njemu posiju sjeme razdora? Ne cilja li možda „H. D,« na ideologiju hrv. velikana Gaja, Strosmajera, Račkoga, Senoe i braće Radića, koji su u Jugoslovenstvu gledali zdravlje i spas roda svoga? Da li njegovo odricanje od tih velikih ideala, koji su ispunjavali dušu i srce prošlih hrv. generacija, ne znači bolest i smrt?

Ili možda „H. D.« smatra protivnicima hrv. naroda kat. klerikalce o kojima se njegova pokretaška drugarica „Nova Riječ«, u svojem posljednjem broju, ovako izražava: »Hrvatska Straža« zabada, pecka, grize, pljucka gdjegod stigne. Sa jedinom svrhom, da minira postojeću narodnu, najjaču formaciju SDK., DA RAZBIJENI BUDEMO PLIJENOM SVAČIJEG PROHTJEVA... Ona samo Argusovim očima hvata svaku riječ kod kuće, da SIJE RAZDOR, da ovdje pod silu otkriva strašne dušmane Crkve, kako bi mogla dokazati, da je neophodno potrebna...«

Ali, bilo kako bilo, hrvatski dio jugoslovenskoga naroda, ima u sebi, uistinu, goleme životne snage, on će se odhrvati i oslobodit će se od svojih domaćih protivnika i parasita, preboljeti će krizu, i iskrsnuti će u njemu još jača vjera u stare, danas poricane, ideale, vjera koja je jedino kadra, da osigura Hrvatskoj i Hrvatima — slobodu. (lj. r.)

Privredni pregled

× **Monopolna prodaja vina u Čehoslovačkoj i Jugoslaviji.** U Čehoslovačkoj u posljednje vrijeme pažnja privrednih krugova obraćena je kontroli i organizaciji, proizvodnji i trgovini vina čije će uvođenje nastupiti u najskorijem vremenu. Pokretač ove akcije je samo ministarstvo poljoprivrede koje je već izradilo plan po kome se predviđa državni monopol vina. Ovaj monopol bi preuzimao svu proizvodnju vina čehoslovačkih vinorodnih krajeva. Novčana sredstva koja bi bila potrebna ovom monopolu da bi uspješno otkupljivao proizvedeno vino od proizvađača cijeni se oko 500 miljuna kruna. U slučaju da bi financijske teškoće onemogućile ustanovljenje monopola pristupilo bi se strogoj kontroli uvoza. Kao što je poznato Čehoslovačka je uvoznik vina. U slučaju ostvarenja ovih mjera, koje su jedan dio općeg plana Čehoslovačke za svoju autarhiju poljoprivrednih proizvoda Jugoslavija bi bila znatno pogođena u njenom izvozu vina. Gubitkom izvoza ovog artikla, kojim je kompeziran u velikoj mjeri uvoz čehoslovačkih industrijskih proizvoda, Jugoslavija bi bila prinudjena da smanji svoju trgovinu sa Čehoslovačkom.

Naše doba

Komunisti o gen. Franku. *Da na neki način uokvirimo ova dva izvještaja i da objasnimo odakle tolika razlika u prilikama između dvije Španjolske, iznosimo portret generala Franca, prikazan od samih komunista. Oni su koncem prošle godine u specijalnom broju lista „VU", kad je ovaj još bio u čisto komunističkim rukama, napisali o Francu nekoliko zanimljivih rečenica. U tome broju „VU" su Jean Richard Bloch, Paul Nizan i drugi komunistički pisci iznijeli svoje utiske o Španjolskoj. Tamo o generalu Francu čitamo ovo:*

„On je najmlađi general Španjolske vojske, najugledniji i najinteligentniji . . , General Franco, vojnički šef buntovnika, dijete je svogu rada. Ustrajni i ustrpljivi radnik, koji ne duguje svoj rang, do li svojim ličnim kvalitetama, general Franco je izvanredno trijezan čovjek. Ne pije, ne ždere i ne juri za ljepoticama . . . Uživa ugled, kao nekada Mangiu : on je vojnički šef. Naměće okrutnu disciplinu, ali njegovi podredeni razumiju, da su njegov ideal jedino veličina vojske i Španjolske".

Napominjemo, da imamo original toga broja „VU" i da se o točnosti ovoga citata mogu uvjeriti svi oni, koji su s obzirom na Španjolsku veći anarhisti i komunisti od samih španjolskih komunista i anarhista.

General Franco može uistinu biti zadovoljan svjedočanstvom spomenutih parlamentaraca o položaju u Španjolskoj, kao i sa portretom, koji su napisali njegovi najljući protivnici.

(„Hrv. Straža")

*

Naivnost parlamentarne opozicije u N. Skupštini. *Pred nekoliko dana Administrativni Odbor N.S. pod predsjedništvom dalmatinca nar. posl. g.* **Vjekoslava Miletića**, *donio je* **jednoglasan** *zaključak da se poslaničke dnevnice od Dinara 250 podignu na Din. 300.*

Za taj je predlog donijet **jednoglasan** *zaključak* **svih** *članova administrativnog odbora, u kojemu sjede i članovi parlamentarne opozicije....*

Mi se kao patrioti i štitnici ispravnog rada pitamo, dali je trebalo da i parlamentarna manjina glasa za ovaj predlog? kada se zna, da se istovremeno iz tog istog parlamenta čuju glasovi redukcije plata drž. činovništvu!

Parlamentarna manjina je naivna, jer bi, kada je predlog podnijet većini, većina glasala, oni isto tako bili dobili povišicu....

Potrebita je konsekventnost u svim momentima gg. narodni poslanici! (o)

*

Lojalnost hrvatskih bibliografa. *Ovih je dana u Splitu boravio prof. Dr. Separović pjesnik i književnik iz Veleluke i prodavao svoju „Hrvatsku povjest" u stihovima. Imao je preporuke kancelarije Dr Mačeka. Posjetio je sve „prvake" čak i bibliofila Dr Pederina, ali mu nitko nije knjigu kupio.*

KROZ Šibenik

☐ DEŽURNA APOTEKA u gradu je „Crljenko".

☐ „BALKAN" kino prikazuje danas „Pjesma optužuje".

☐ SINOĆ u 20 sati 4 kilometara daleko od Šibenika dogodila se smrtna nesreća. Iz Drniša za Šibenik vozio je Parat Filip na kolima seno. Iz nepoznatih razloga konji su se poplašili, te je tom prilikom pukla kočnica. Konji su nastavili u trku put. Kočijaš Parat izleteo je iz kola i našao smrt pod točkovima. Kola i seno su vlasnost braće Bogdan iz Drniša kod kojih je Parat radio. (g)

☐ JUČE U 10 SATI u malom salonu hotela Krke održana je skupština društva za unapređenje turizma u Šibeniku. Skupštini je presedavao inž. g. Sime Ježina, koji je održao pozdravni govor, te iznio glavni rad društva. Posle su podneli izveštaje i ostali funkcioneri, pa je zatim popunjen odbor sa još nekoliko novih lica. (g)

☐ U SUBOTU VEČE davana je u gradskom kazalištu pretstava „Seljačka buna. Kazalište je bilo dupkom puno. (g)

☐ SKUPŠTINA PENZIONERA održana je juče, te je po podnetim izveštajima izabrana nova uprava. (g)

Mandalina

Otvor Sokolske čitaonice

Sokolsko društvo Mandalina održalo je 20 ovog mes. prijavu svih članova i članica svih kategorija u 19 sati. Svrha je bila otvor Sokolske narodne čitaonice i knjižnice. Prisutnima su se pročitala pravila Čitaonice koja su prisutni u celosti primili. Starešina Vlahović održao je predavanje: „Važnost, korist i moć lepog štiva i dobre knjige" te naveo mnogo primera za to iz domaće i svetske povesti. Posle toga proglasio je Čitaonicu otvorenom. On je prvi ušao u prostranu sobu odredjenu za čitaonicu, a za njim prisutna uprava, članice i članovi. U čitaonici su 4 velika stola s novinama i smotrama. Zastupani su svi sokolski listovi, nekoliko za mladež i decu, i jedan ženski list. Od političkih samo tri, onda zadrugarski, gospodarski i neki poučni. Juče i danas čitaonica je puna čitatelja. Upisao se do sada velik broj članova i članica. Tako mesto da članovi, osobito mladež, zalaze u mesta gde bi se mogli kvariti ili doći u napast, moći će se u čitaonici zabaviti čitanjem i razgovorom — prosvećivanjem i uzgajanjem. Knjižnica sada broji poučno-zabavnih 192, a tehničk h. 42. (V)

I Donjokaštelanska općina otpušta osoblje jugoslavenski raspoloženo

Kaštela februara.

Povadjajući se primjerima općina u Sinju, Imotskom, K. Sućurcu sada i općina Donja Kaštela, koja je neznatnom većinom došla u ruke Mačekovaca, otpušta zaposleno osoblje, koje je jugoslovenski raspoloženo i koje je na zadnjim izborima glasovalo za nacionalnu listu. Zbog ovoga u redovima donjokaštelanskih težaka jugoslaveniski raspoloženih opaža se opravdano uzrujanje i revolt prema tom nečovječnom postupku.

Oglašujte u „TRIBUNI"

GRADSKE VIJESTI

SJAJAN USPJEH OSVITA

HAJDUK — REPREZENTACIJA ŠIBENIKA 3:2 (1:1)

Šibenik, 22 februara.

Kako je već bilo najavljeno Hajduk je imao u nedjelju gostovati u Šibeniku. Međutim uslijed velikih kiša Osvitovo igralište bilo je pod vodom i kao takovo apsolutno nesposobno za igru, to je Osvit bio prisiljen da tu utakmicu otkaže. Hajduk da bi svoju momčad održao u što boljoj kondiciji za pretstojeće utakmice pozvao je Osvita u Split. Osvit je bio spreman da se tom pozivu odazove ali pod uvjetom da bi mogli igrati Zekan i Crnogača, i to prvi radi bolesti Fančovića, pa je i tražio da nastupi kao raprezentacija Šibenika, čemu je bilo i udovoljeno od potsaveza, te je tako i Osvit kompletan raprezentirao Šibenik.

Utakmica je u Šibeniku očekivana s velikim interesom, tim više što se je Osvit morao i ovom prigodom dokazati da onaj posljednji njegov rezultat sa Hajdukom u Splitu od 3:1 nije bio slučajan. K tome publika je od samih igrača očekivala da oni svojom igrom odgovore na nekidašnje članke o tobožnjim njihovim nesuglasicama, o tome kako je kod njih nestalo ljubavi prema klubu i kako za isti ne osjećaju ama baš ništa. Mislim da su igrači svojom igrom kao i rezultatom dali svojim prijateljima i simpatizerima više nego zadovoljavajući odgovor. Rezultat sa Hajdukom usred Splita od 3:2, obzirom na vrlo dobru igru Hajduka, može da bude samo plod zajedničke požrtvovnosti i ljubavi plod samoprijegora sve jedanaestorice. Na igralištu su bili svi ko jedan spremni da se do zadnje sekunde bore »lavovski«. Svi su od Zekana pa do Kaciana i Peričića uložili maksimum požrtvovnosti, kao da su htjeli svi od reda da pobiju te neosnovane glasine. U Splitu su baš imali prigode da razuvjere svoje prijatelje, pa sam siguran da su baš tim više u tome uspjeli.

U pogledu same igre mogao bi reći sledeće:

Hajduk je dao vrlo dobru igru, naročito u drugom poluvremenu kad je nastupio najvećom voljom da pogazi svoga protivnika. Igrao je u kompletnom sastavu: Krišc, (Čulić), Milutin, Matošić st., Marušić, Dešković, (Purišić), Purišić, (Bakotić), Alujević, Lemešić, Matošić ml., Bakotić, (Blažević), Kragić. Nastupio je dakle sa svim svojim raspoloživim silama, a u drugom poluvremenu je napravio i neke izmjene.

Osvit je također nastupio sa svim raspoloživim silama u sastavu: Zekan, Crnogača, Rončević, Roščić, Sunko, Munitić, Peričić, Matijašević, Zaić, Koceić, Kacian. Dakle falio je jedini Fančević, koji uslijed bolesti nije mogao da nastupi. Osvit je dao vrlo dobru igru, i bio je dobar protivnik, tako da možemo reći da je igra protekla uz vrlo laganu premoć Hajduka. Uspio je da par puta ozbiljno ugrozi protivnički goal, a golove koje je polučio bili su plod lijepih i promišljenih kombinacija.

Igrači su od reda igrali vrlo dobro. Zekan je odličan zamjenik bolesnog Fančevića. Naročito se je isticao sjajnim intervencijama kao i snažnim boksavanjem. Rončević je, obzirom da nije dugo igrao bio više nego dobar i još uvijek imponuje protivniku svojim silovitim startom. Crnogača je bio pravi stub momčadi, u svakom pogledu odličan. Svojim silnim startom te igrom glave bio je najveća zapreka protivničkoj navali. Mislim da nebi ni najmanje pogrešio kad bi rekao da je jučer bio najbolji igrač na terenu. U halfiliniji naročito je upao u oko Sunko koji je zbilja dao jednu vrlo dobru igru u oba poluvremena. Roščić i Munitić odlično su pomagali obranu kao i dijelili dobre lopte u navali.

Navala i ako po prvi put u tvrdoj formaciji dala je vrlo dobru igru. Odlično ju je vodio Zaic za kojeg mogu sigurno reći da je uz Crnogaću bio naš najbolji igrač. Mislim da je Osvit u njemu dobio centra koji mu je baš potreban. Spojke Koceić i Matijašević oborili su svoj teški zadatak na potpuno zadovoljstvo. Pomagali su obrani, a kad je trebalo uvijek su se nalazili na svom mjestu. Bilo bi uputno ipak kad bi se Koceić okanio driblinga, koji je rijetko koristan a gotovo uviiek štetan. Kacian i Peričić na krilima igrali su vrlo dobro, zadavali teške muke svojim lijepim prodorima protivničkoj obrani.

Nadamo se da će ovaj rezultat dati još većeg potstreka svim igračima pa da će u pretstojećim prvenstvenim utakmicama nastojati da ne izgube ni jedan bod, što bi po svojoj stvarnoj snazi bili lako i mogli. Očekujemo svakakako da će u nedjelju iz Solina donijet prva dva boda te svoje mjesto na tablici i nadalje očuvati. m. b.

Stol bratske ljubavi u kavani »Bellevue«

Split, 22 februara.

Niko nema što Split imade. Split imade svoje mudrace i njihov stol u kavani „Bellevue". I još kakve mudrace i još kakav stol. Sve se tu rastapa od prevelike bratske ljubavi. Sva se aktuelna politička i kulturna pitanja, a naročito ona prva, rješavaju sa genijalnom pronicavošću i velikom dozom istinske ljubavi prema braći. Dušu bi ogriješio onaj, koji bi mogao i pomisliti, da ove mudrace u bučnoj diskusiji vodi osjećaj protivan ljubavi. Bože učuvaj! Sve su to prekaljani domorodci, oduševljeni pripadnici jedino spasavajućeg hrvatskog nadrednog pokreta. I to ne od juče i ne iz računa. Od vajkada su oni takovi. Uvjerenje im odsjeva iz lica, iz očiju, iz svakog pokreta. A sve je u njima bučno i glasno poantirano. Istina, većina se tih mudraca do nedavna još zanosila vjerom u pobjedu jugoslovenske ideje, ali to je bila „zabluda", mrena na duhovne oči, koju je oprao i očistio narodni val. Danas su oni čisti, okupani od svih zabluda i »ko bogovi lepi«. Evolurali su, kako bi to mudro kazao pronalazač teorije o ukrštanoj rasi.

Tu su zastupljene sve profesije i svi položaji. Prava demokracija. Nad svime opet dominira, ponavljamo, ljubav u svom punom intenzitetu. Oh! da ih čujete, sa koliko istinski iskrene ljubavi oni govore o Beogradu, o Srbima, o našim nacionalnim svetinjama. Da vas srsi zagolicaju.

U diskusijama suvereno gospodari čuvar starina. On ima lijepu odliku, da govori bez ženiranja tako bučno da ga cijela kavana čuje. Pa zašto bi se i ženirao, kad govori tako pametno i mudro, a osim toga i sa tako simpatičnim i privlačivim organom. Bog mu je medju ostalim lijepim osebinama dao i milozvučan glas, koji prodire (a ne razdire ušne organe slušaoca. Pa kakovom nonšalantnošću on samo prosipa bogatstvo svoje erudicije. Kad on zbori, drugovi ga katolički pobožno slušaju. Desi se, da poneki nezainteresovani kavanski »habitues, koji je došao da pročita dnevne novine, ne može da izdrži tu bujicu milozvučne mudrosti, pa traži spasenje u bijegu iz kavane. Ostali „habitues" primorani su, da dok ova scansa mudrosti traje, odlože čitanje i strpljivo čekaju završetak ove besplatne emisije mudrosti i znanja. Misli se prosipaju na kratkim i dugim talasima, a glas ima snagu radio—aparata sa velikom antenom za vrijeme oluje i atmosferskih perturbacija. (Prispodoba je tačna sa razlikom što slušaoc ove emisije nema mogućnosti da otkopča aparat).

Istaknuti je član ovog kružoka i jedan industrijalac, koji je, po traču poganih jezika, do nedavna bio u jugoslavenskoj zabludi, a danas već ima čast da sudjeluje u počasnom špaliru za vrijeme velikog narodnog plesa. Poslije nacionalnog otriježnjenja zauzeo je vidan položaj u jednoj trgovačko—industrijskoj instituciji. On u glavnom samo promatra, sluša i smijucka se. Kažu, da taj osmejejak ima jedno duboko značenje. Ko bi ga znao i ko bi mogao da pronikne čak i dubine jednog smijuckanja. Nije isključeno da on za vrijeme ovog dubokoumnog razgovora samo prividno sluša a u stvari nešto drugo misli, pa mu maštino dočaravanje fiziološki izaziva osmejak na licu.

Tu je i arbiter elegantiarum, dotjeran kao da je izrezan iz modnog žurnala. Političku ambiciju zadovoljava skromno time, što povremeno meteorski iskrsne njegova ličnost kao najozbiljniji kandidat za načelnika. Velimo povremeno, jer kad dodje do prigode, onda ga došljaci istisnu. Politički je najčistiji, najautohtoniji. Jugoslovensku zabludu oprao je već davno. To mu daje neku supremaciju u društvu. Inače karakteriše ga prevelika ljubav prema braći Srbima. Drugih jačih oznaka po prirodjenoj čednosti vanjski ne ispoljuje.

Tu je i nepatentirani pronalazač teorije u rasici. Ugladjen, skladan fin i uvijek nasmijan. Za svakoga ima po neku slatku riječ. Vidi se po svemu, da je blizina Dubrovnika rodnom mu mjestu dejstvovala na izgradnju njegove tjelesne i duhovne fiziologije. Voli da priča o onome što je u posljednje vrijeme pročitao, a drugi ga slušaju udivljenjem, vjerujući u njegovu kulturnu snagu. Politički se jače ističe u pogrebnim govorima. Kako je tek u muževnoj dobi, ima nade, da će se njegova vrijednost nametnuti u punom obimu.

Tu je i nada splitskih samostalaca, od dani i poslani budući potpredsjednik gradskog poglavarstva, ako i u koliko saveznici budu znali pravilno oceniti njegove sposobnosti. Ispit političke zrelosti položio je 6 januara 1959, kada je odbacio ideju i program, a priklonio se čovjeku, uvjeren da je to prava doslednost.

Tu je . . . . i t. d. i t. d., ima ih još nekoliko, sa više manje istim profilima. Kao da su iz jedne gline vajani. Jedino se odvaja svojom fizičkom strukturom novinar socijalne bijede, i to u toliko što je za njegovo vajanje trebalo više gline. Rasan, Cvijićev tip. Voli da pominje, kada je u društvu sa onima koji su još u zabludi, predratno revolucionarno vrenje jugoslovenske omladine i svoje učešće u njemu. Kako nije puno razgovorljiv, nismo čuli da li to spominje i današnjem društvu. Ako to do danas nije učinio, neka i ne čini, jer je to za novu sredinu handicap (kako bi športaši rekli). Može da mu škodi. A danas je najbolje, ako se čovjek može otarasiti svega, što mu može škoditi u životu.

Eto, to vam je kružok duhovne elite kavane Bellevue.

Niko nema što Split imade. (p)

MALA KRONIKA

Proletni dani

U Francuskoj ovih dana su lepa vremena. Gospodja sa nepoverenjem odlazi na šetnju.

Najbogatiji narod

Američki narod je besumnje najbogatiji narod na svijetu. U Americi ima nagomilano skoro toliko zlata koliko nema u svima ostalim zemljama. Najveća narodna imovina je dakle sakupljena u Sjedinjenim Američkim Državama. Uprkos današnje velike krize i besposlice u Uniji, svaki američki građanin posjeduje naravno prosječno računajući 5400 dolara. Evropski građani su prema Amerikancima mnogo siromašniji, a najsiromašniji je svijet u Aziji, gdje prosječno na jednog građanina padaju jedva 500 dolara narodne imovine.

Ljubavno pismo

Najduže ljubavno pismo na svijetu, koje je do danas poznato, nalazi se u Britanskom Muzeju u Londonu. Ono potiče iz vremena Kraljice Elizabete, a pisao ga je jedan zaljubljeni dvorjanin. Pismo obuhvata 400 tabaka, a sadrži ništa manje nego 400.000 riječi.

Naša tekstilna industrija žali se na *konkurencu Italije i Nemačke*

Beograd, 20 februara (g)

U posljednje vreme uvozi se sve više tekstilne robe iz zemalja, koje unapredjuju izvoz izvoznim premijama i abnormalno niskim kursevima valute. Stog razloga zainteresovani angori svom ozbiljnošću upozoruju na opasnost, koja time nastaje za domaću produkciju. Naša tekstilaa industrija nastala je većinom tek u novije vreme, pa usled toga radnički elemenat u produktivnom uspehu zaostaje za onim iz tekstilnih zemalja, iz kojih se roba uvozi u našu zemlju. Domaći proizvodjač nije u stanju držati korak sa izvoznim cenama Italije i Nemačke ni onda, ako se potpuno odrekne svoje zarade. U mnogo slučajeva odgovara cena uvezene robe jedva utrošenom materijalu, te postoji ozbiljna bojazan da domaćoj produkciji usled ovih dumpig cena bude onemogućen rad. Domaća industrija izgubiće usled toga mogućnost, da stalno uposluje domaću radnu snagu i pokriva domaće potrebe. Kao primer kako se pojedine države brane protiv dumping—robe, navodimo Sjedinjene Američke Države, koji povisuju carinu na robu, za koju se može dokazati dumping—cena. U većini, naime, evropskih industrijskih zemalja, koje isporučuju robu za Severnu Ameriku, nalaze se kontrolori Sjedinjenih Američkih Država, koji imaju dužnost da ispitivaju kod proizvodjača da li cene odgovaraju onima, koje proizvedjačke zemlje računaju i za potrošnju u zemju. Viša cena za domaću potrošnju, a niža cena za izvoz smatra se jedinim kriterijem da zaista postoji dumping.

Ako naša zemlja ne pruži zaštitu protiv ovakovog dumping—uvoza, stoji naša tekstilna industrija pred katastrofom, koje sa razmeri ne mogu predvideti. Sama država ima u tekstilnoj industriji stalni i sve veći izvor poreza, te se mora zauzetl za njene interese da ne propadne ono, što je sagradjeno sa mnogo troška i muke i da he ostanu bez kruha desetine hiljada zaposlenog radništva u jugoslovenskoj industriji.

KNIN

Otvor školske kuhinje P.C.K.

Dne 18 o. mj. otvorena je menza i čitaonica školskog podmlatka C. K. državav. gimnazije u Kninu, u dvije prizemne dvorane bivšeg kninskog muzeja, koji je prenesen u tvrdavu. U podne, na poziv direkcije, sakukili su se pretstavnici vojnih i civilnih vlasti kao i odaslanici svih kninskih humanih, kulturnih i nacionalnih udruženja, a za sofrom bijahu već dаci, njih okolo 30, ručajući ukusno spremljen i obilat ručak. Čisti stolovi, novo posuđe, tople dvorane, a u jednoj stelaža sa ilustracijama i biranim knjigama iz đačke lektire, pa vedra i vesela lica malih gimnazijalčića za stolovima i njihovih drugova iz varoši, prisustvo učiteljskog zbora gimnazije i zvanica, odavalo je čar jedne velike, intimne zajednice — rodilja, braće i sestara uz dragu djecu.

Vršilac dužnosti direktora, g. prof. Šegota, pozdravio je lijepim govorom zvanice, istaknuvši kako je i zašto je došlo do osnivanja ovako potrebite menze i čitaonice za đake putnike i uopće za mjesne gimnazijalce. Ističe shvatanje i nastojanje prosvjetnog banov. načelnika. g. Nike Stipčevića i svih onih činilaca koji su pridonijeli za osnutak ovog humanog i uzgojnog obdaništa. Govor g. Šegote bio je aplauzom pozdravljen. Zatim je dr Mirko Perković, pretsjed. Zajednice doma i škole, upravio nekoliko toplih riječi samim đacima, savjetujući im poslušnost nastavnicima, marljivo učenje, skladno vladanje i međusobno poštovanje i bratsku ljubav. Iznosi im primjer, njihova vršnjaka po godinama, koji učeći gimnazijske predmote, pripravlja se za uzvišeno zvanje Vladara, a to je Nj, Vel. Kralj Petar II. Učeći neka misle na onu Dinastiju koja nam je dala Oslobođenje i Ujedinjenje i stvorila suverenu, slobodnu, veliku Jugoslaviju, u čijem se okrilju, oni đaci, uzgajaju da sutra postanu njena dika i obrana. Govor je g. dr Perkovića bio toplo pozdravljen, na što su se zvanice još zadržale u društvu s djecom i s nastavnicima.

Otvor menze i đačke čitaonice naišao je u varoši na veiiko odobravanje (m)

MALI OGLASNIK

Do 15 riječi D. 6, svaka daljnja reč 50 p. (uvrštava se najmanje 2 puta)
Priopćeno po retku D 10 — Oglasi poštarii

Oglas licitacije

Kod banavinske bolnice u Šibeniku održat će se dana 11 ožujka 1937 u 11 sati prije podne, prva ofertalna licitacija za nabavkku raznih tkanina za rublje, odijela i posteljinu, te vunenih pokrivača (Čebadi) i pamučnih čarapa. Za potanje informacije mogu zanimanici da se obrate ekonomatu bolnice za vrijeme uredovnih satova.

Upravnik bolnice: Dr Machiedo.

106—3

Iznajmljuje se za 1 aprila stan od 4 sobe sa potpunim konforom u kući Josipa Jadranje. Za informacije kućni telefon broj 27. 107—1

U pažnji cij. građanstvu! U najmljivanje stanova i soba, prodaja ili kupnja, traženje namještenja ili namještenika najuspješnije se postiže oglašivanjem u malom oglasniku mjesnih novina. Mali oglasnik za „Tribunu" može se predati preko cijelog dana u admiai straciji našeg lista: Šibenik, ul. Episk. Miloša.

Za 30 dinara dobivate kod uprave Tribune Šibenik 10 kg. dobrog novinskog papira za omotavanje

Priča „TRIBUNE"

Nikša I. Perić:

Topovodja Ljos piše.....

(Mornarska humoreska)

(svršetak)

Morao bih biti i previše opširan, kad bi pokušao, da Vam barem približno dam vernu sliku mojeg života, a što ću učiniti drugi put zavisi od finacijaskog stanja mojih osam džepova).

Želja da Vas zagrlim mojim „Šapama" rado sam ispunio, jer riječi: „jak kao morska svinja« osim Vas to mi je još rekao i kormilar Frjucek, kog sam jednom tako bio stisnuo da je posle okolo pitao, dali je još živ ili to njegov duh luta po brodu i mesto njega isprazniuje flaše u oficirskoj smočnici. (dežurni oficir jednom prilikom ga je zatekao kad je ispitivao flaše i tako mu donekle povratio svest da još uvek iživi).

Sliku koju ste mi poklonili, a koja Vas prestavlja u umjetničkoj pozi, kako virite kroz prozor i pravite akrobatsku vežbu, toliko je oduševila našeg tobdiskog oficira, poručnika fregate gospodina Curinu, da mi je zadivljeno (u najboljoj nameri, verujte) opsovao „trista ti turbina i hiljadu ventila kontra pestotina Škodinih zatvarača« ma gde si samo magarčino Ljos ulovio ovu grlicu.? Moj raport da ste se Vi izvoljeli interesirati za njegovu božansku pojavu (skoro da me nije za ovu reč raspalio po lubanji), toliko ga je raspalilo da je naredio da se ispali jedna topovska salva u vazduh (ovaj pozdrav opravio ga je da je 10 dana razmišljao u svojoj kabini, šta košta jedna topovska salva bez razloga i kraju, kao se obustavljaju osećaji).

Topovoda Obrad informirao se takođe za Vas sa primedbom da bi drage volje žrtvovao svoju simpatiju u Crkvenici, kad bi Vas stučajno vrag namerio na njega, kao i da bi žrtvovao jednu vožnju u brazdi, pa da bi s Vama skupa negde večerao (vožnja u brazdi izgleda Vam tako kad napred vozi bojni brod a za njim krstaši, krstarice, razarači, torpiljeri podmornice itd. (ovo toliko bi ste razumeli).

Sve ove moje impresije živo me podsećaju na Vas i tako mi bude milo, kad je gađanje na otvorenom moru, ono top puca — metak laže — ja izvirim iz tornja i oštro psujem, a Vi na slici ko da razumete pa se smejete.

Sliku sam obesio u topovskom tornju i topovođe stalno kod mene — Ljos ovo. Ljos ono, a sve gledaju u Vašu sliku i prave razne primedbe, tako naprimer topovoda iz tornja broj 1 Gusan veli za Vaš trbuh da je malo širok, dok opet torpedist Krkalo veli da je malko na konus, a mašinist Zvrdalić kaže da su Vaše noge poslednja reč tehnike i tako bez kraja i konca sve neke kritike sa čisio umjetničkog gledišta.

Vaša draga pojava često mi je pred očima i sve mi nekako dodje gusto u očima i slatko u ustima, kad se setim one: „Čovjek živi u uspomenama" dok naš bocman Razvalina to veli drugačije: „Čovjek živi dobro, ako dobro jede i još bolje pije — djavo bi ga znao, ko od njih dvojice ima više pravo — ama sudeći po svemu bocman Razvalina je vrlo pametan i uvidjevan čovek pa valjda zna što govori.

Onu lijepu knjigu »San male Berte« koju ste mi darovali — poklonio sam kuharu Štrdalic (za jednu porciju šnicle sa paprikom — njegov najnoviji pronalazak). Štrdalica dao ju je sa posvetom svojoj simpatiji u Dubrovniku, ova simpatija darovala ju je sa posvetom svojoj simpatiji provijantnu gospodinu Šarcu (važna ličnost na brodu, pa mu zato i dajem titulu gospodina) a ovaj kormilaru Djipalu — Djipalo vešarici Janji — Janja moja stara ljubav opet meni sa posvetom na vječnu ljubav.

Inače sam radi te knjige u jednoj prilici imao neugodan sukob sa l oficirom. Naime on je jednu večer vršio obilazak objekata na brodu — pa tako upao i u moj toranj . . . Šta je ovo Ljos? i uzo knjigu u ruke, — San male Berte, gospodine kapetane korvete. Kakvi san, magarčino nijedna — uhvati se ti čišćenja zatvarača — jer ako te ulove pravila za čuvanje oružja češat ćeš se po tvojoj pametnoj njuški — razumeš li bitango — razumem gospon kapitan korvete, ali mala Berta, — kakva Berta, udarna igla, cev, hidraulična kočnica, a ne kojekakve Berte što se vucaraju za čestitim mornarima.

Povodom ovog nemilog slučaja, koji me koštao ovakve blamaže pred prvim (inače me on uvek držao za primer ostaloj mornarskoj bagri), knjigu sam još jednom darovao Štrdalici, našto je on meni dao kuhanog morskog psa u majonezi (najmilije jelo našega gospodina komandanta).

Mnogo i mnogo bih imao ja toga da Vam ispričam, ali kako se baš brod priprema na borbu, to za sada prekidam sa razotkrivanjem moje duševne osjetljivosti i nastaviću kakvom drugom prilikom.

Baš dok ovo pišem sprema se brod na borbu — puca top — metak laže i ja oštro psujem a Vaša slika kao da razume pa se svejednako smeje.

Ono uostalom ja sam zaboravio Vašu adresu, ali to ne menja na stvari, nego jaću već naći način a da pronadjem, ovaj svakako će sve to doći i do Vaših ušiju . . . . prekidam pisanje . . . jer prokleti top puca, a metak laže . . . . U zdravlje! . . . . Hip hura! pozdrav topovodja Ćiro Ljos, prije u tornju broj 3, sada radi havarije premješten u toranj broj 5, djavo ga od nio prvi me tjera u broj 4, a ja sa topovodjom Bobetkom ne govorim iz ličnih razloga . . . . da ga djavo nosi . . . , Hip hura . . . . pozdrav . . . . top puca . . . . na Kraljevskom krstašu »Vihor« na putu za Malajski arhipelag . . . Bog . . . topovodja Ljos Ćiro u tornu broj 4 . . . jok . . . . tražiću premeštaj . . . servus . . . pisaću sa Madagaskara.

Direktor: HAMILKAR VITALIJANI — Glavni i odgovorni urednik: BRUNOSLAV J. LORINI — Stampa: Tiskara E. Vitaliani i Sin, Sibenik — Plativo i tuživo u Sibeniku